

پیدایش سکه

به وجود آمدن سکه پس از پیدایش خط بزرگترین پدیده بشری است. سکه از هنگام پیدایش تا کنون بهترین نوع پول بوده است. همانطوریکه پیش از این اشاره شد سکه توانسته است راهگشای شناختن حقایق و دستیابی پژوهشگران بر بسیاری از واقعیت های تاریخی گذشته های دور و نزدیک تمدن بشری باشد.

خانم «ملکزاده بیانی» در کتاب تاریخ سکه راجع به پول های نخستین و اختراع سکه می نویسد:

«حلقه هایی در کاوش دمرگان سال ۱۸۸۹ [میلادی] در ارمنستان و حلقه های مصری

اوتن (outen) و میله های مسی که در کاوش های «موهنجادارو» moenjeo-daro

(خرابه های شهری در پاکستان کنونی) بدست آمده است و متعلق به سه هزار سال قبل از میلاد

می باشد که آنها را می توان کهن ترین وسیله مبادله تا پیش از اختراع سکه دانست.»

و می افزاید:

«گزنفون xenophane فیلسوف یونانی که در قرن ششم پیش از میلاد می زیسته است، لیدی

ها را مخترع سکه می داند و هرودوت herodote تاریخ نگار یونانی می گوید؛ بطوریکه

مشهور است، لیدی ها اولین مردمی هستند که سکه زر و سیم ضرب زده اند.»/تاریخ سکه از

قدیمیترین ازمنه تا دوره اشکانیان.

روانشاد پوردادود در زمینه پیدایش سکه عقیده دارد:

«پیدایش سکه در روزگاران شهریاران خاندان مرمنا **mermnade** بود. کهن ترین سکه ای که در دست داریم از قرن هفتم پیش از میلاد است. پیدایش سکه از زمان گیگس **gyges** سرسلسله مرمنا آغاز شد.» /هرمزنامه.

لیدی کشوری بود، واقع در همسایگی ایران در آسیای صغیر که دولت این کشور به سبب ثروت بسیار و داشتن معادن فراوانی از زر و سیم، پیش از روی کار آمدن مادها در ایران، برای سهولت امر داد و ستد مبادرت به ضرب و پخش سکه ای در لیدی نمود که مخلوطی از زر و سیم به نسبت ۳۰٪ سیم و ۷۰٪ زر و نامش الکترون (**electron**) بود. کارشناسان مسایل پولی، الکترون را پدر بزرگ پول های بعدی می دانند. البته بعد ها در دوران سلطنت کرزوس پادشاه لیدی در سال ۵۵۰ پیش از میلاد به خاطر پخش الکترون های تقلبی به وسیله عده ای سود جو، سکه های الکترون به فرمان وی از گردش افتاد و به جای آنها سکه های زرین و سیمین با وزن و اندازه معین ضرب گردید که بر آنها پیکر لاک پشت نقش شده بود. این سکه ها منسوب به کرزوس به نام کرزویید (**Cresoide**) شهرت یافت. سکه کرزویید را جامع کلیه شرایط سکه های امروزی بود، نخستین سکه حقیقی می دانند.» /تاریخچه ضرب سکه و چاپ اسکناس، مجله دانستنی ها، ش ۱۵، ص ۳۲.

مشخصات تعدادی از سکه های منحصر به فرد جهان بدین شرح است:

۱ - سکه باستانی «سیراکوز» زیباترین سکه جهان است.

۲ - بزرگترین سکه جهان سکه ای زرین است که نوشته روی آن به فارسی است و مشخصات سکه عبارت است از:

وزن آن بیش از هفتاد انس (انس=۳۱ گرم و اندی) اندازه قطر دایره این سکه ۱۴/۵ سانتیمتر است. نوشته سکه «لا اله الا الله محمد رسول الله» و عبارت «ضرب دار الخلافه شاه جهان آباد ۱۰۶۴» و در حاشیه آن هم این شعر دیده می شود:

از صدق ابی بکر شد ایمان انور اسلام قوی دست شد از عدل عمر

دین تازه شد از شرم و حیای عثمان وز علم علی یافت ولایت زیور

این سکه منحصر به فرد بوده و اکنون در موزه بریتانیا ست.

۳- گران قیمت ترین سکه یک سکه سیمین «یک دلاری امریکایی» است که در سال ۱۸۰۴ میلادی ضرب شده است، و فقط شش نمونه از آن در جهان بیشتر موجود نیست. / راهنمای گرد آوری سکه.

شایان توجه است که در لغتنامه دهخدا راجع به اولین وسیله ای که در داد و ستد به کار رفته در باره واژه «پاره» چنین آمده:

«پاره یاد آور نخستین مرحله سکه است. پیش از اینکه فلزات را سکه بزنند و آنها را به نقش یا خطی بیارایند، پاره فلزات از برای داد و ستد بکار می رفت.» / لغتنامه.